Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem.

BIULETYN KOWIEŃSKI

WILBI

WILEŃSKIE BIURO INFORMACYJNE (WILBI) ZAMKOWA 3—3.

Nr. Wilno, dnia 4 listopada 1932 r. 753.

Treść numeru:

I. ZAGADNIENIA POLITYKI ZAGRANICZNEJ.

Dział. Str.

Kronika.

III. ZAGADNIENIA POLITYKI WEWNĘTRZNEJ I ŻYCIE SPOŁECZNE.

Kronika.

V. LITWINI PRUSCY.

Kronika.

x
x x

I. ZAGADNIENIA POLITYKI ZAGRANICZNEJ.

K r o n i k a .

R o k o w a n i a z W a t y k a n e m ."Dzień Kow."249 /XI.32/: Przedstawiciel Watykanu msgr.Arata wyjeżdża wkrótce do Rzymu. Podróż ta związana jest z rokowaniami z rządem litewskim w sprawie uregulowania szeregu kwestyj i zamianowania stałego przedstawiciela Watykanu w Litwie.

P r z y j a z d a n g i e l s k i e j d e l a g a c j i h a n d l o w e j ."Dzień Kow."249 /XI.32/:31 października przybyła do Kowna angielska delegacja handlowa. Celem delegacji jest zapoznanie się z rynkiem litewskim i zbadanie możliwości rozszerzenia importu angielskiego do Litwy.

Przyjęli delegatów premjer Tubelis i prezes Izby Handlowej inż.Dobkiewiczius.

W związku z przybyciem delegacji podają, że naogół w Anglji panuje zainteresowanie rynkiem litewskim zarówno, o ile chodzi o import, jak o eksport. Izba Handlowa często otrzymuje zapytania z Anglji w sprawach eksportu i importu. Nadchodzą z Anglji oferty w sprawie przejęcia przedstawicielstwa w Anglji towarów litewskich.

III. ZAGADNIENIA POLITYKI WEWNĘTRZNEJ I ŻYCIE SPOŁECZNE.

K r o n i k a .

K o n g r e s t - s t w a "K u l t u r a"."Lietuvos Žinios"250 /XI.32/: Na kongresie t-stwa "Kultury", który się odbył 1 listopada w Kownie dłuższe przemówienie w sprawie metrykacji cywilnej wygłosił prof.Römer. Opowiedział się on stanowczo za wprowadzeniem metrykacji cywilneų, dowodząc, że sprawa ta jest sprawą ustroju państwa, a nie walki z Kościołem. Nikt nie przeczy, że Kościół winien prowadzić rejestrację swych członków, lecz jedynie dla własnych celów. Rejestracja państwowa winna być prowadzona osobno. Rejestracja kościelna nie może zastąpić rejestracji cywilnej, gdyż są wyznania jak np.adwentyści, metodyści, w których chrzci się jedynie dorosłych ludzi. Tymczasem państwu zależy na ścisłej rejestracji obywateli od dzieciństwa. Pozatem są ludzie bezwyznaniowi, których żaden kościół zarejestrować nie może, podczas, gdy państwo winno posiadać pełne spisy ludności. Kościół nie może przeto obsłużyć państwa.

Prof.Römer wypowiedział się za swobodą wyznania i autonomją Kościoła. Wprowadzeniu jednak autonomji kościelnej sprzeciwia się konstytucja i konkordat. § 86 konstytucji daje prawo wierzącym nie rejestrować się poraz drugi, skoro zostali już zarejestrowani przez duchownego. §14 konkordatu zaś głosi, że duchowni są uprawnieni do prowadzenia rejestracji obowiązującej również w sądach i innych urzędach państwowych. Paragraf ten stanowi właśnie główną przeszkodę na drodze wprowadzenia jednolitego systemu metrykacji.

Mimo, iż metrykacja należy do Kościoła, dotychczas nie wiadomo, jakie kościoły mają prawo prowadzić metrykację. Departament Wyznaniowy nie posiada dotychczas spisu kościołów /wyznań/, któreby miały prawo dokonywać aktów metrykacji. Pod tym względem panuje na Litwie prawdziwy chaos.

Wobec istnienia konstytucji i konkordatu pozostaje narazie jąć się systemu metrykacji mieszanej. Rejestrację powinniby prowadzić oprócz przedstawicieli wyznania również wójtowie i burmistrzowie, nad którymi sprawowaliby nadzór sędziowie pokoju. Najwyższą instancją pod tym względem byłoby M-stwo Sprawiedliwości.

Obecna swoboda wyznania na Litwie jest nadużywana w celach niszczenia małżeństwa. Gdy się ktoś chce rozwieść, zmienia wyznanie, poczem nowa jego zwierzchność kościelna unieważnia ślub poprzedni. Dzieje się to na życzenie jednej tylko strony, podczas, gdy nawet w Sowietach obie strony muszą świadczyć, że się chcą rozwieść. Projekt ustawy o metrykacji cywilnej przewiduje natomiast, że rozwodów będzie mógł udzielać tylko sąd. Żadne inne rozwody nie będą ważne.

Nawet znajdujący się na kongresie katolicy zgodzili się, jak słychać z koniecznością wprowadzenia metrykacji cywilnej, która wyjdzie na korzyść samemu Kościołowi.

D o k o ł a   w y b o r ó w   s t u d e n c k i c h   n a   u n i w e r s y t e c i e   k o w i e ń s k i m ."Dzień Kow."249 /XI.32/:Komisja wyborcza do Przedstawicielstwa Studentów U.W.W. zatwierdziła następujące cztery bloki wyborcze:

I. Korporacja "Lietuva" /lista Nr.1/, Ogólna lista Żmudzinów /N.12/, blok korporacyj litewskich /N.13/ i Akademicki Klub Sportowy /N.14/.

II. Stowarzyszenia wydziałowe:prawników i ekonomistów /N.4/, medyków /N.7/ oraz techników /N.8/.

III. Korporacje narodowców:"Neo Lithuania" /N.3/ i "Filiae Lithuanie" /N.6/ oraz

IV. Stowarzyszenia rosyjskie/N.16/ i niemieckie /N.20/.

Uderza niezblokowanie się w r.b. wbrew tradycji lat ubiegłych trzech list socjalistycznych /"Auszra", "Zajzdras" i sjoniści/.

Pozatem godnem uwagi jest Akad.Klub Sport., który zblokował się z nacjonalistycznemi organizacjami, wysuwającemi wąsko-szowinistyczne hasła antymniejszościowe.

Należy również zaznaczyć, że władze akademickie nakazały liście N.13 skreślić z programu wyborczego żądanie wprowadzenia "numerus clausus" dla mniejszości narodowych. W związku z tem przedstawiciele tej listy zakreślili na swych plakatach agitacyjnych zakazane hasło. Uczyniono to jednak w ten sposób, iż zakreślone zdanie daje się z łatwością odczytać, a obok niego umieszczono wiele mówiący wyraz "zakazano". Słowem żądaniu władz akademickich stało się zadość, a mimo to plakat stał się jeszcze bardziej pociągający.

Lista polska /N.9/ staje, jak zawsze,do wyborów samodzielnie.

R o z s z e r z e n i e   s i e c i   s z k ó ł   r z e m i e ś l n i c z y c h ."Dzień Kow."/249.X.32/:M-stwo Oświaty opracowuje nowy projekt ustawy o prawie otwierania i funkcjonowaniu szkół rzemieślniczych. M-stwo zamierza nadto rozszerzyć sieć szkół rzemieślniczych w kraju. Projektowanem jest otwarcie rządowej szkoły rzemieślniczej o szerszym programie.

A k t u a l n e   s p r a w y   s a m o r z ą d ó w ."Echo" /301.XI.32/: Dyrektor Departamentu Samorządów Barkauskas udzielił współpracownikowi "Echo" wywiadu w sprawie aktualnych zagadnień samorządów:

Przedewszystkiem samorządy uregulować muszą sprawę elektrycznego oświetlenia. Sprawa wykupu elektrowni kowieńskiej przez samorząd stała się bardzo aktualną. Podobnież rzecz się ma z elektrownią rakiską. Przewiduje się, że w przyszłości samorządy, które eksploatować będą same energję elektryczną, będą stopniowo zmniejszać taryfę.

Departament Podatkowy zgłosił się do Gabinetu Ministrów z prośbą o przekazanie samorządom 40% dochodów z tytułu podatków od wolnych zawodów. Gabinet Ministrów sprawy tej jeszcze nie załatwił.

Wszystkie samorządy otrzymały instrukcje w sprawie walki z bezrobociem. Samorządy dawać będą pracę wyłącznie miejscowym bezrobotnym po dokładnem zaznajomieniu się ze stanem materjalnym każdego z nich.

Samorządy kończą zestawianie swych budżetów na 1933 r. Naogół przestrzega się oszczędności. M.in. zdecydowano jednak nieodwołalnie zbudować w Kownie nowy szpital miejski. Nowe szpitale mają również powstać w Olicie i Jeziorosach. Ma być też rozszerzony szpital w Telszach.

V. LITWINI PRUSCY.

K r o n i k a .

N a p a ś ć   h i t l e r o w c ó w   n a   V y d u n a s a ."Dzień Kow."/249.XI.32/:30 października, podczas, gdy znany litewski działacz społeczny w Litwie pruskiej Vydunas udawał się na odczyt,grupa hitlerowców jęła go łajać i znieważać. Za Vydunasem przez całą drogę postępowało 2 hitlerowców w mundurach, którzy przez cały czas najobrzydliwszemi słowy lżyli go, grożąc zastrzeleniem. Jednemu z hitlerowców udało się zadać cios pięścią w piersi. Jednego z hitlerowców policja aresztowała. Śledztwo nie zostało jeszcze przeprowadzone.